

Tomasz Kowalczyk¹

dr

Kujawsko-Pomorska Szkoła Wyższa w Bydgoszczy

e-mail: t.kowalczyk@kpsw.edu.pl

ORCID: 0000-0001-7251-5431

Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Dylematy polskiego prawa wyborczego”

Szczecin, 3 grudnia 2020 roku

W dniu 3 grudnia 2020 roku zespół badawczy „Ochrona praw człowieka w polskim systemie prawnym”, działający w Instytucie Nauk Prawnych Uniwersytetu Szczecińskiego, zorganizował Ogólnopolską Konferencję Naukową „Dylematy polskiego prawa wyborczego”. Z uwagi na obostrzenia związane z pandemią koronawirusa wydarzenie odbyło się w formie webinarium (zdalnej wideokonferencji). Tego trudnego zadania podjęły się trzy osoby: dr hab. Jerzy Ciapała, prof. US, dr Agata Przyńska i dr Radosław Zych. Współorganizatorami konferencji były: Krajowe Biuro Wyborcze, Województwo Zachodniopomorskie, Okręgowa Izba Radców Prawnych w Szczecinie oraz Stowarzyszenie *Amicus Facultatis Iuris Stetinensis*. Konferencja naukowa skierowana była w głównej mierze do teoretyków prawa konstytucyjnego oraz przedstawicieli organów administracji wyborczej. Spotkała się ona z dużym odzewem, ponieważ w obradach uczestniczyło ponad 100 osób (zarówno teoretyków, jak i praktyków prawa). Patronatu nad tym wydarzeniem udzielili: Państwowa Komisja Wyborcza, Marszałek Województwa Zachodniopomorskiego

¹ Komisarz Wyborczy w Słupsku III.

Olgierd Geblewicz, Prezydent Miasta Szczecin Piotr Krzystek, Polskie Towarzystwo Prawa Konstytucyjnego oraz dwa wysoko punktowane czasopisma naukowe: „Przegląd Prawa Konstytucyjnego” i „Studia Wyborcze”.

Obrazy konferencyjne odbywały się w dwóch panelach naukowych, podczas których wystąpili reprezentanci najwyższych organów administracji wyborczej w Polsce oraz wybitni przedstawiciele nauki, którzy od lat zajmują się badaniami nad prawem wyborczym. Niewątpliwie wpłynęło to na wysoki walor naukowy konferencji, gdyż pozwoliło na skonfrontowanie rozważań teorii prawa z jego praktyką. Zostało to także podkreślone w pytaniach skierowanych do prelegentów.

Jako pierwszy głos zabrał dr Wojciech Bożek, zastępca Dyrektora Instytutu Nauk Prawnych Uniwersytetu Szczecińskiego. Pan Dyrektor otworzył obrady konferencyjne, podkreślając znaczenie wyborów jako procesu kreującego najważniejsze organy władzy w państwie, które często nazywane są też „świętem demokracji”. Jednakże najważniejszym z etapów elekcji jest akt głosowania, poprzez który naród wyraża własne poglądy polityczne, powierzając władzę przedstawicielom. W czasie głosowania obywatele mogą w sposób nieskrępowany i oczywisty wyrazić preferencje wyborcze. Z tego też względu bardzo istotne jest, aby prawo wyborcze, którym posługują się organy administracji wyborczej, organy administracji państwowej, ale też – co najważniejsze – cały naród, było jasne, przejrzyste i zrozumiałe dla obywatela. Dlatego też należy z wielką doniosłością podkreślać wszelkie przejawy popularyzowania wiedzy z zakresu prawa wyborczego.

Moderatorem pierwszej sesji był dr hab. Jerzy Ciapała, prof. US, który wprowadził słuchaczy w tematykę wystąpień. W głównej mierze dotyczyły one problemów związanych z wyborami Prezydenta RP z 2020 roku. Pierwszym prelegentem był sędzia NSA Sylwester Marciniak, Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej, który przedstawił referat pt. *Wybrane doświadczenia związane z organizacją wyborów w latach 2018–2020 z perspektywy Państwowej Komisji Wyborczej*. Jednym z poruszonych w nim wątków pobocznych była kwestia związana z nadchodzącą rocznicą 100-lecia Państwowej Komisji Wyborczej w Polsce. Jako druga wystąpienie miała minister Magdalena Pietrzak, Szef Krajowego Biura Wyborczego. Temat wystąpienia był bardzo podobny do tematu referatu poprzednika, jednakże został przedstawiony z punktu widzenia Krajowego Biura Wyborczego (aparatu pomocniczego dla PKW i komisarzy wyborczych). Następny referat, zatytułowany *Wnioski z raportów OBWE dotyczących wyborów w Polsce przeprowadzonych w latach 2019 i 2020*, wygłosił Alexander Shlyk z Biura Instytucji Demokratycznych i Praw Człowieka Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie. Kolejnymi prelegentami tego panelu byli teoretycy prawa. Prof. dr hab. Krzysztof Skotnicki (Uniwersytet Łódzki) przedstawił referat pt. *Państwo prawa a tryb uchwalania w 2020 r.*

ustaw regulujących wybory Prezydenta RP. Następnie głos zabrał dr hab. Ryszard Piotrowski, prof. UW (Uniwersytet Warszawski), który zaprezentował wystąpienie nt. *Ważności wyborów prezydenckich w świetle Konstytucji RP*⁹. Ostatnim prelegentem tego panelu był przedstawiciel organizatorów, naukowiec z Uniwersytetu Szczecińskiego, dr hab. Robert Piszko, prof. US, który przedstawił rozważania nt. *Wykładni prawa wyborczego*.

Po przerwie kawowej oraz bardzo długiej dyskusji rozpoczęła się druga sesja, której przewodniczyła dr Agata Pyrzyńska. Pierwsze dwa wystąpienia należały do praktyków oraz teoretyków prawa wyborczego jednocześnie, następne – wyłącznie do teoretyków. Obrady tej części rozpoczęło wystąpienie dra hab. Konrada Skłodowskiego, prof. UŁ (Uniwersytet Łódzki i PKW), który mówił o *Kompetencjach nadzorczych PKW w sprawach wyborczych na tle porównawczym na przykładzie wyborów przeprowadzonych w czasie pandemii*. Kolejny referat pt. *Głosowanie korespondencyjne w polskim prawie wyborczym* wygłosił dr hab. Ryszard Balicki, prof. UW (Uniwersytet Wrocławski i PKW). Jako pierwsza z grupy teoretyków prawa wystąpiła dr Anna Frydrych-Depka (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu), przedstawiając referat pt. *Głosowanie korespondencyjne w prawie i praktyce wyborczej w Polsce w latach 2015–2020*. Następnie słuchacze mogli wysłuchać rozważań o *Przejawach zasady (nie)uczciwości wyborów na przykładzie wyborów prezydenckich 2020 r.* autorstwa dr hab. Aldony Domańskiej, prof. UŁ (Uniwersytet Łódzki) i mgr Magdaleny Wrzalik (Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza w Częstochowie). Szóstym prelegentem był dr Piotr Chybalski (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie), który wygłosił referat pt. *Problem interpretacji konstytucyjnego zakazu przeprowadzania wyborów w czasie stanu nadzwyczajnego*. Kolejne wystąpienie należało do dra Andrzeja Steca (Uniwersytet Zielonogórski) i dotyczyło *Problemu reprezentatywności w jednomandatowych okręgach wyborczych na podstawie wyborów do Senatu RP*. Z kolei dr hab. Krzysztof Urbaniak (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu) omówił kwestię *Okręgów marginalnych i okręgów pewnych w wyborach do Senatu w 2019 r.* Ostatni referat, pt. *Wygazanie mandatu radnego przez radę – aspekty formalne* wygłosiła dr Anna Feja-Paszkiwicz (Uniwersytet Zielonogórski).

Obrady podsumowali dr hab. Jerzy Ciapała, prof. US i dr Agata Pyrzyńska. Warto zaznaczyć, iż z przytoczonych powyżej tematów wystąpień *prima facie* wynika wiele dylematów prawa wyborczego w Polsce. Jednakże w ostatnich czasach największe problemy dotyczyły organizacji wyborów w czasie pandemii, przedstawianych głównie na przykładzie wyborów Prezydenta RP. Należy wyrazić nadzieję na organizację kolejnych, równie interesujących konferencji naukowych poświęconych prawu wyborczemu, gdyż bez wątpienia będą pojawiać się nowe wyzwania

wyborcze warte rozważenia. Zespół organizatorów konferencji pod przewodnictwem prof. Jerzego Ciapały udowodnił, że nawet w trudnych czasach, cechujących się ograniczeniem kontaktów społecznych, możliwe jest zorganizowanie interesującego wydarzenia, jakim była Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Dylematy polskiego prawa wyborczego”.